

Нов български университет
Департамент „Кино, реклама и шоубизнес“
Докторска програма „Кинознание, киноизкуство и телевизия“

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Теодора Петрова, Факултет по журналистика и масова комуникация-
Софийски университет “Св. Климент Охридски“, професор в професионално
направление 3.5. „Обществени комуникации и информационни науки“

за докторска дисертация на **Борислава Димчева Димова**

на тема

**УНИВЕРСИТЕТСКАТА ТЕЛЕВИЗИЯ НА НБУ МЕЖДУ ОПИТА И
НОВАТОРСТВОТО**

дисертационен труд за присъждане на научната и образователната степен „доктор“,
докторска програма „Кинознание, киноизкуство и телевизия“, професионално
направление 8.4. Театрално и филмово изкуство

научен ръководител: проф. д-р Светла Христова

1.Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Веднага трябва да се каже, че представеният за защита дисертационен труд на **Борислава Димова “Университетската телевизия на НБУ между опита и новаторството“** е озаглавен така, че в заглавието ясно се анонсирана предмета на изследването. Темата е ясно формулирана. Тя обхваща идеята за старта, развитието и идеите за бъдещото развитие на Университетската телевизия на НБУ. Посочената в заглавието тема е аргументирана от автора в текста, значението на университетските телевизии за студентите, а и за обществото, интересът ѝ към темата е аргументиран, описани са целите и задачите на изследването. Трудът е авторско емпирично изследване, в което са проучени, систематизирани, описани и анализирани проблеми, много от тях за пръв път, свързани със създаването и развитието на Университетската телевизия на Нов български университет. Представеният за защита труд притежава качествата на самостоятелно изследване, дисертационен труд, който може успешно да бъде защитен.

Той е посветен, както казва авторката, на “проекта по изграждането на нова модерна база в РТЦ в корпус 3 на НБУ, включваща собствен специализиран ТВ студиен комплекс“. Анализирани са предложените “теоретични концепции за бъдещата медия, факторите затрудняващи и до днес създаването на успешен локален модел на студентска телевизия,

изследват се също производствените възможности, с които НБУ разполага, да се открият и определят вкусовете на очакваната аудитория от съвременни млади хора, в търсене на успешен модел за реалния старт на инициативата за развитие на програмата на (НБУТВ, използвано наименование в прокта за развитие на РТЦ). Този тип изследвания са актуални и винаги допринасят за очертаване на мисията на студентските телевизии. Малко са изследванията за ролята на университетските телевизии в европейските страни, а у нас почти липсват.

Студентите, по принцип, са специфична аудитория, която има определени интереси, специфични като изисквания и очаквания за аудиовизуалното съдържание. Университетските телевизии по света, както пише авторката, се зараждат през 60-те години на миналия век, тогава когато е и бурното развитие на телевизията като комуникационен канал. Те намират своето място в аудиовизуалния пазар и имат своя аудиторна ниша - младите хора и студентите, но могат да станат един от каналите с по-широка аудитория, която търси такъв тип телевизионно съдържание. Заедно с това, те изпълняват и функцията на институционален канал, като "Мисията им е да съгласуват дейността си с мисията на конкретното висше учебно заведение, в което възникват, като едновременно с това отговарят на мисията и на висшето образование като цяло" казва дисертантката. Аз приемам това ѝ твърдение за мисията на този тип канали. Тя развива това свое виждане в текста си. Много често този тип канали са провокативни, интересни, креативни и се стремят да предоставят качествена продукция. Част от тях остават на нивото на образователната телевизия, а от други започват и се развиват водещи в национален ефир предавания. От тези телевизии започват кариерата си много от популярните водещи, успешни режисьори и продуценти.

Днес, след дигитализиране на платформите за разпространение на аудиовизуално съдържание, много от този тип съдържание навлиза в тези платформи, разпространява се в платформи като Инстаграм, Ютюб и други, но достига до младежката аудитория, и е видно, че е търсено и гледано от тази фокус- група, която през 70-80 те би го гледала по традиционните телевизионни канали. Това изследване обогатява и разширява познанията за развитието на университетските телевизии, представя събрани материали, а резултатите от тези изследвания могат да бъдат използвани и от други изследователи, комуникатори, хора, занимаващи се с медиен бизнес и развитие на университетски канали.

Трудът има за цел, пише дисертантката, да “изследва перспективите и задачите в един незавършен проект за университетската телевизия на НБУ (съкр. НБУТВ) в непосредствената близост до неговото реално начало“. Анализирани са документи за началото на телевизията, “новаторски подходи в създаване на конкретен практически модел за функциониране на НБУТВ днес“. Анализирани са, също така, сходствата между НБУТВ и Практики на студентски телевизии. “Задачи в анализа на емпиричните изследвания са да се установи дали НБУТВ категорично притежава качества в несравнимо предимство пред други аналози в България“ пише авторката “по отношение на възможността да получава академична подкрепа на тотално ниво на експертиза в огромно разнообразие от области, по всяко време“. Описани и анализирани са възможностите “за интегриране в програмата и дейността на НБУТВ и огромният поток от студенти, изучаващи в НБУ специалности извън сферата на масови и телекомуникации, кино и телевизия“. Авторката отделя внимание на т. нар. поколение Z. Z е първото поколение, родено в свят, където всеки физически обект /хора и места/ имат цифров еквивалент.

Затова в Глава четвърта са развити нови идеи и предложения за бъдещата програма на НБУТВ и концепцията за развитие под формата на два дигитални канала на принципа на Geographic Channel и Netflix, които са обърнати към това поколение. В концепцията са включени още документални, научнопопулярни и образователни филми, създадени от преподаватели, студенти на НБУ в департамент „Кино, реклама и шоубизнес“, подходящи за програмата на „НБУТВ филм“, както и магазинното предаване „НБУТВ представя“.

В дисертацията има формулирани цели и задачи, а те са: “ очертаване перспективата на образователен и телевизионен проект от нов вид, с експертизата на преподаватели и със студенти, паралелно обучаващи се да го създават; утвърждаване на нова визия за НБУТВ като вид социална мрежа; проучване на условията за създаването на този нов комуникационен модел; обосноваване на необходимостта от включване на иновативни подходи в учебно-образователния процес в НБУ; създаване на аудио-визуални продукти за целите на научноизследователската дейност на настоящата дисертация“.

Използваната методология е сравнителен анализ на различни теоретико-практически изследвания от областта на медиите в дигиталната ни съвременност, авторско изследване чрез провеждане на интервюта със студенти и преподаватели, комбиниращи количествени и качествени подходи за целите на теоретичния анализ, събиране и анализ на материали, свързани с проекта за НБУТВ. Тезата е, че “НБУТВ може да се превърне в алтернатива на конвенционалните телевизии, в работещ модел на университетска медия и във вид дигитална мрежа със собствен канал, чрез който да се открият интересите на аудитория от съвременни

млади зрители. Очакваните резултати се доказват в текста при наличие на определени условия“. Трудът е самостоятелно изследване и е първото по рода си изследване на НБУТВ. Изследвани са практики на други университетски телевизии, използвани са основни източници по темата. Те са цитирани надлежно в текста.

Изследването е структурирано в увод, четири глави, заключение, библиография, приноси и приложения. В Увода на представения труд, съобразно изискванията за подобен род текст, е направено описание на структурата на текста, включена е обосновката за избор на темата, актуалността и значението на направеното изследване, описани са цел и задачи на изследването. В Глава първа се очертава мястото на университетската телевизия на НБУ в контекста на времето, в което тя стартира. Кратко са представени основните етапи в раждането на телевизията като средство за масова информация, различните телевизионни модели и къде открива своето място университетската телевизия като възможна алтернатива. В Глава втора е направена характеристика на младото поколение днес, неговите специфични търсения в съдържанието и формата на информационните послания, от които то осъзнато се нуждае. В Трета глава са описани възможностите на НБУ, РТЦ и екипите от студенти и преподаватели да създават телевизионно съдържание за бъдещата НБУТВ. В Глава четвърта са направени обобщения и се предлагат аргументирано конкретни идеи за развитието на бъдещата НБУТВ, както и форма за тяхната действителна реализация. В текста личи мнението на автора по описаните практики вследствие на направените проучвания.

Авторката цитира проф. Иво Драганов: “Въпреки динамичния свят, в който стартираме начинанието НБУТВ, последователността на процесите по създаване на една тв медия и нейната програма не се е изменила, а етапите са описани подробно отново от проф.

Драганов в „Особености на тв мениджмънт“ и те са :

- познаване на медийната среда
- познаване на конкуренцията
- познаване на потребностите на аудиторията
- идея за създаване на уникална концепция, проект, профил, схема
- разчет на програмата като потребност от техника и персонал
- остойностяване на програмата
- остойностяване на проекта – студия, персонал, техника, наеми, хонорари, данъци, финансови задължения

- изготвяне на бизнес план и търсене на финансов ресурс за неговата реализация,
- създаване и ефективно приложение на маркетингова и рекламна стратегия

Цитирам проф. Драганов, защото мога да кажа, че особеностите на телевизионният мениджмънт, които той изброява са водещи елементи при анализа на мисията и концепцията на Университетската телевизия на НБУ.

Струва ми се, че тук е едно от малкото изследвания, в които е обърнато внимание на ролята на авторските студентски екипи за създаване на такова съдържание. Изброени са приносите и са характеризирани научно-теоретичните и научно-практическите приноси на този труд, и аз бих се съгласила с тях. Аз ги намирам за напълно закономерно очертани и релевантни, в следствие на направените в дисертационния труд проучвания и анализи. Използвани и цитирани са други автори, документи, свързани с първоначалната идея на проф. Иво Драганов за възникване на телевизията. Използвани са и материали с последващи етапи на развитие на университетската телевизия. Представени са идеите за развитие на университетската телевизия. Текстът е написан на професионален език. Практическият опит на докторантката, според мен, е допринесъл за това. Авторефератът е оформен според изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в НБУ и отразява съдържанието на дисертационния труд. Като цяло, трябва да се каже, че дисертационният труд отговаря на формалните изисквания за дисертация за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

Описание на приносите:

Съгласявам се с един от изводите на авторката: “Реално, днес пред НБУТВ стоят нелеките задачи да създаде реално образователен и телевизионен проект от съвсем нов вид - хибриден модел между утвърдения опит в правенето на телевизия и формирането на актуално съдържание, синтезирани и предложени от преподаватели – експерти в своите области в НБУ, и новаторството в откриване на непроходени телевизионни територии в интернет от студентите на днешния и утрешен, бързо променящи се и свръхтехнологични дни.” Текстът е иновативен и е първата разработка, която анализира идеята, постигнатото, мисията и идеите за бъдещо развитие на Университетската телевизия на НБУ. „Университетската телевизия на НБУ между опита и новаторството“ е авторско изследване на перспективите и трудностите в създаване на проекта за НБУТВ и постига няколко съществени резултата: изследвани са възможностите за създаване на телевизионни проекти в университетската структура на НБУ, създавани от преподаватели и студенти с помощта на новата техническа

база на университета, описани са перспективите за развитие на телевизията под формата на диференцирани дигитални канали, всеки от които с мисия за осъществяване на обучителен процес

Препоръки и бележки:

Всеки текст може да бъде подобряван и редактиран. Този текст също, но бих препоръчала на докторанта да публикува резултатите от този труд след известна редакция. Те ще бъдат интересни за изследователи и практики

Заклучение:

В представения текст има дефиниране и позициониране на приоритетите на работата на Университетската телевизия на НБУ, история и периодизация на развитието на Университетската телевизия на НБУ, обобщаване и анализиране на информацията, която обхваща целия предмет на изследването – идея, развитието на телевизията, функции, предавания, авторски екипи, идеи и предложения за развитието на нови идеи и предложения за бъдещата програма на НБУТВ.

Представеният дисертационен труд, както по форма, така и по съдържание, отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на НБУ за получаването на образователната и научна степен “доктор“ в докторска програма „Кинознание, киноизкуство и телевизия“, затова предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Борислава Димова за дисертационния труд “Университетската телевизия на НБУ между опита и новаторството“ образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство, както и аз самата ще гласувам положително за това.

26.01.2022 г.

Проф. д-р Теодора Петрова

